

23.09.2026r.

Temat: do Wójta/Burmistrza - prośba o przekazanie informacji

Nadawca: "Biuro stowarzyszenie Dolina Pilicy" [REDACTED]

Data: 23.09.2026, 14:54

Adresat: <urząd@wielgomlyn.pl>

**Urząd Gminy
w Wielgomłynach**

Data
wpływu

23.09.2026

Nr rejestr.

8503/2026

Zaś.

Podpis

znak sprawy:

E. Tatara

Szanowni Państwo

W nawiązaniu do rozmowy telefonicznej zwracamy się do Państwa z następującą inicjatywą

Zgodnie z dokumentem Założenia nowej polityki regionalnej i krajowej strategii rozwoju regionalnego, OSI, czyli Obszary Strategicznej Interwencji, mają pomagać w kierowaniu wsparcia publicznego tam, gdzie jest ono najbardziej potrzebne. Chodzi o miejsca, które mają szczególne problemy rozwojowe albo ważny potencjał, który wymaga wspólnych i dobrze zaplanowanych działań. Dokument wskazuje, że wsparcie ma być koncentrowane m.in. na obszarach przygranicznych, zmarginalizowanych obszarach wiejskich, wybranych miastach oraz terenach wymagających restrukturyzacji przemysłu. Samorządy województw mają też wyznaczać OSI o znaczeniu regionalnym.

Nowa polityka regionalna zakłada, że pieniądze i działania nie będą rozpraszane, ale kierowane przede wszystkim do wybranych obszarów. Taką rolę mają pełnić właśnie OSI. Sama przynależność gminy do OSI prawdopodobnie nie będzie warunkiem koniecznym do otrzymania wsparcia, ale może dawać dodatkowe punkty przy ocenie projektów. W praktyce może to oznaczać, że większe szanse na dofinansowanie będą miały inwestycje z gmin należących do OSI albo strategię LSR obejmującą jak największy obszar OSI. OSI wiejskie mogą też wpływać na wysokość środków, które otrzyma LGD na swoją strategię. Dzisiaj nie wiemy jeszcze dokładnie, jak OSI wpłyną na LSR, ale skoro MFiPR przygotowuje tę mapę, to ma ona znaczenie. Dlatego, jeśli mamy poważne wątpliwości co do sposobu wyznaczenia OSI wiejskiego, powinniśmy próbować wpłynąć na jego kształt. Od tego może zależeć, ile pieniędzy będą miały do dyspozycji nasze LGD i nasi beneficjenci.

Trwają prace nad przepisami dotyczącymi okresu programowania 2028-2034. W lipcu 2025 r. Komisja Europejska opublikowała projekty rozporządzeń, które dot. wdrażania Planów Partnerstwa Krajowego i Regionalnego, Wspólnej Polityki Rolnej i Polityki Spójności. Latem tego roku Rada Europy i Parlament Europejski przygotował propozycje swoich poprawek. Z naszej analizy wynika, że dla podejścia LEADER korzystniejsze są propozycje Parlamentu.

Dlaczego propozycje Parlamentu Europejskiego są korzystniejsze:

1. Gwarantują minimalny budżet na LEADER

Najważniejszą przewagą propozycji Parlamentu jest wprowadzenie obowiązkowego zabezpieczenia środków finansowych. Zgodnie z poprawkami Parlamentu co najmniej 5% kwoty przeznaczonej na rozwój obszarów wiejskich miałyby zostać zarezerwowane na LEADER. Przy zaproponowanym

budżecie rozwoju obszarów wiejskich wynoszącym 106,41 mld euro oznaczałoby to około 5,32 mld euro na podejście LEADER.

Propozycje Komisji i Rady nie zapewniają równie wyraźnego wyodrębnienia środków. Bez takiej gwarancji LEADER musiałby konkurować z innymi interwencjami, a jego rzeczywisty budżet zależałby w dużej mierze od decyzji poszczególnych państw członkowskich. Parlament zapewnia więc LEADER większą przewidywalność, stabilność i ochronę finansową.

2. Nie ograniczają LEADER wyłącznie do obszarów znajdujących się w gorszej sytuacji

Komisja proponuje, aby państwa wspierały LEADER przynajmniej na obszarach wiejskich ze szczególnymi niekorzystnymi uwarunkowaniami. Rada również wskazuje na koncentrację wsparcia na takich obszarach. Może to oznaczać wsparcie tylko dla OSI. Parlament usuwa to ograniczenie i odnosi LEADER do obszarów wiejskich określonych w krajowych i regionalnych planach partnerstwa, bez obowiązku zawężania interwencji wyłącznie do terenów problemowych.

Ma to znaczenie dla zachowania istoty metody LEADER. Nie jest ona wyłącznie instrumentem rekompensującym zapóźnienia rozwojowe. Jest oddolnym modelem rozwoju terytorialnego, który powinien być dostępny dla wszystkich społeczności wiejskich chcących wspólnie wykorzystywać lokalny potencjał, budować partnerstwa i realizować lokalne strategie rozwoju. Ograniczenie LEADER do obszarów o szczególnych trudnościach mogłoby osłabić istniejące LGD oraz przerwać wieloletnie procesy współpracy na terenach, które nie zostałyby uznane za obszary defaworyzowane.

3. Przyjmują szerszą definicję beneficjenta

Propozycja Parlamentu zawiera odrębną definicję beneficjenta LEADER. Może nim być osoba fizyczna, osoba prawna albo podmiot posiadający lub nieposiadający osobowości prawnej, jeżeli działa na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju i przyczynia się do jej realizacji. Definicja obejmuje między innymi podmioty publiczne, partnerów gospodarczych i społecznych, organizacje społeczeństwa obywatelskiego oraz innych aktorów lokalnych.

Jest to szczególnie ważne, ponieważ LEADER nie jest instrumentem skierowanym wyłącznie do rolników. Jego beneficjentami są również mieszkańcy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, samorządy i inne podmioty lokalne. Dokument wskazuje, że około 90% ludności wiejskiej Unii Europejskiej nie pracuje w rolnictwie. Parlament lepiej chroni więc wielosektorowy i partnerski charakter LEADER niż rozwiązania oparte przede wszystkim na definicji rolnika jako beneficjenta WPR.

4. Poszerzają zakres projektów wybieranych przez LGD

W propozycji Parlamentu wsparcie może obejmować nie tylko przedsięwzięcia związane z rolnictwem, przetwórstwem, dywersyfikacją działalności gospodarstw, agroturystyką czy sprzedażą bezpośrednią. Parlament dodaje również szeroką kategorię projektów przyczyniających się do aktywizacji społeczności lokalnej. Jednocześnie wśród obszarów wsparcia wskazuje między innymi:

- poprawę warunków życia mieszkańców;
- wzmacnianie kapitału społecznego;
- zapewnianie podstawowych usług;
- wspieranie przemian społecznych, środowiskowych, cyfrowych i gospodarczych;
- uwzględnianie potrzeb kobiet;
- działania przynoszące wartość całym społecznościom wiejskim.

Takie podejście odpowiada praktyce LEADER, w której lokalne potrzeby nie mieszczą się w jednym sektorze. LGD powinny mieć możliwość finansowania inicjatyw społecznych, gospodarczych, środowiskowych i publicznych wynikających z lokalnej strategii, a nie tylko przedsięwzięć bezpośrednio związanych z rolnictwem.

5. Wzmacniają powiązanie LEADER z RLKS i wielofunduszowością

Z propozycji Parlamentu wynika wyraźniejsze powiązanie LEADER z rozwojem lokalnym kierowanym przez społeczność, czyli RLKS/CLLD. Lokalne grupy działania mogłyby korzystać ze wsparcia także na działania niewchodzące w zakres interwencji LEADER finansowanej z WPR. Otwiera to drogę do tworzenia strategii łączących środki z różnych polityk i funduszy europejskich.

Parlament proponuje ponadto uwzględnienie RLKS w ramach zintegrowanego rozwoju terytorialnego oraz objęcie strategiami terytorialnymi wszystkich rodzajów obszarów, ze szczególnym uwzględnieniem terenów wskazanych w art. 174 TFUE. Jest to korzystniejsze od podejścia koncentrującego instrumenty terytorialne przede wszystkim na miastach i ich obszarach funkcjonalnych.

6. Zapewniają większe znaczenie obszarom wiejskim w polityce spójności

Parlament proponuje przeznaczenie co najmniej 10% krajowych środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz, tam gdzie ma to zastosowanie, Funduszu Spójności na rozwój obszarów wiejskich. Środki te mogłyby wspierać między innymi infrastrukturę, transport, dostęp do energii i wody, łączność cyfrową, lokalne przedsiębiorstwa, miejsca pracy, usługi publiczne, przeciwdziałanie depopulacji, włączenie społeczne, turystykę i dziedzictwo kulturowe.

Propozycja ta nie gwarantuje jeszcze automatycznie, że środki będą wdrażane za pośrednictwem LGD, ale tworzy znacznie mocniejszą podstawę do wykorzystania RLKS jako instrumentu rozwoju obszarów wiejskich finansowanego z polityki spójności. Dlatego postulować będziemy również o wyodrębnienie części tej alokacji bezpośrednio na RLKS/LEADER.

7. Zachęcają państwa członkowskie do szerszego stosowania LEADER

Parlament proponuje minimalny krajowy wkład w wysokości 20% kwalifikowalnych wydatków

publicznych na LEADER, jeżeli standardowy poziom określony w planie byłby wyższy. Takie rozwiązanie może zmniejszyć obciążenie krajowych budżetów i zachęcać państwa członkowskie do przeznaczania większych środków unijnych na LEADER.

W związku z powyższym uprzejmie prosimy o poparcie propozycji Parlamentu Europejskiego.

W załączeniu przesyłamy wzór projektu uchwały. Prosimy o przesłanie podjętych uchwał do 29 października br.

Z wyrazami szacunku

[Redacted Signature]
Koordynator projektów

Stowarzyszenie Dolina Pilicy

ul. św. Antoniego 55

97-200 Tomaszów Mazowiecki

Tel. 44 710 15 52

NIP 773 236 00 55 KRS 0000257879

www.dolinapilicy.pl

www.markadolinapilicy.pl

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Niniejsza wiadomość jest poufna i jest przeznaczona dla odbiorcy tej wiadomości. Zabrania się udostępniania jakiegokolwiek części tej wiadomości osobom trzecim bez pisemnej zgody nadawcy. Jeśli otrzymałeś tę wiadomość przez pomyłkę, poinformuj nas o tym fakcie poprzez odpowiedź na niniejszą wiadomość, a następnie usuń ją. Jeżeli wiadomość zawiera dane osobowe, których nie powinieneś znać, to zgodnie z RODO poinformuj o tym swojego Inspektora Ochrony Danych oraz nas abyśmy mogli wdrożyć procedury bezpieczeństwa względem osób fizycznych, których dane ujawniono w niniejszej wiadomości.

— Załączniki:

260901_Projekt_uchwały_Rady_Gminy.docx

11,8 KB

WZÓR UCHWAŁY RADY GMINY

UCHWAŁA NR/...../2026

RADY GMINY

z dnia 2026 r.

w sprawie poparcia stanowiska Parlamentu Europejskiego dotyczącego przyszłości rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS/CLLD) oraz podejścia LEADER w ramach wieloletnich ram finansowych Unii Europejskiej na lata 2028–2034

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2026 r. poz. ...), zgodnie z którym do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej, a także uwzględniając art. 174 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dotyczący wzmocnienia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii Europejskiej, Rada Gminy uchwala, co następuje:

§1.

Rada Gminy wyraża poparcie dla poprawek przyjętych przez Parlament Europejski do następujących projektów rozporządzeń dotyczących wieloletnich ram finansowych Unii Europejskiej na lata 2028–2034:

- a) REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL establishing the European Fund for economic, social and territorial cohesion, agriculture and rural, fisheries and maritime, prosperity and security for the period 2028–2034,
- b) Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL establishing the conditions for the implementation of the Union support to the Common Agricultural Policy for the period from 2028 to 2034,
- c) REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL establishing the European Fund for Regional Development including for European Territorial Cooperation (Interreg) and the Cohesion Fund.

§2.

Rada Gminy uznaje, że propozycje Parlamentu Europejskiego lepiej odpowiadają potrzebom mieszkańców obszarów wiejskich oraz celom zrównoważonego rozwoju terytorialnego niż propozycje przedstawione przez Komisję Europejską i Radę UE.

W szczególności Rada Gminy popiera:

1. **Zapewnienie co najmniej 5% środków przeznaczonych na rozwój obszarów wiejskich w ramach Wspólnej Polityki Rolnej na realizację podejścia LEADER**, co odpowiada postulatowi środowisk lokalnych grup działania i wzmocnia oddolny rozwój lokalny.
2. **Utrzymanie szerokiej definicji beneficjenta LEADER**, obejmującej mieszkańców, samorządy, organizacje pozarządowe, partnerów społecznych i gospodarczych oraz innych lokalnych wnioskodawców, dzięki czemu wsparcie nie jest ograniczane wyłącznie do rolników.
3. **Wdrożenie obowiązkowego rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS/CLLD) we wszystkich państwach członkowskich UE** tak, aby społeczności lokalne mogły realnie współdecydować o kierunkach rozwoju swoich obszarów.
4. **Przeznaczenie co najmniej 10% środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Funduszu Spójności na rozwój obszarów wiejskich oraz zapewnienia, że co najmniej 50% tej kwoty zostanie przeznaczona na wdrażanie podejścia RLKS/LEADER.**

5. **Odejście od ograniczania LEADER wyłącznie do obszarów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej**, ponieważ podejście LEADER powinno pozostać uniwersalnym narzędziem rozwoju terytorialnego wspierającym wszystkie społeczności wiejskie.
6. **Wykorzystanie RLKS jako narzędzia wzmacniania demokracji lokalnej**, budowania kapitału społecznego, zaangażowania obywatelskiego oraz odporności społeczności lokalnych.

§3.

Rada Gminy podkreśla, że rozwój obszarów wiejskich powinien być realizowany zgodnie z zasadą partnerstwa, przy aktywnym udziale mieszkańców, organizacji społecznych, przedsiębiorców oraz samorządów lokalnych.

Zdaniem Rady Gminy rozwiązania proponowane przez Parlament Europejski lepiej realizują tę zasadę i zapewniają skuteczniejsze wykorzystanie środków publicznych na rzecz rozwoju lokalnego.

§4.

Rada Gminy apeluje do:

- Komisji Europejskiej,
- Rady Unii Europejskiej,
- Parlamentu Europejskiego,

o uwzględnienie w ostatecznych negocjacjach legislacyjnych rozwiązań wzmacniających LEADER i RLKS oraz gwarantujących odpowiedni poziom finansowania rozwoju obszarów wiejskich po 2027 roku.

§5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Przyjmowane obecnie przepisy dotyczące wieloletnich ram finansowych Unii Europejskiej na lata 2028–2034 będą miały bezpośredni wpływ na możliwości rozwojowe gmin wiejskich, jakość życia mieszkańców oraz poziom inwestycji realizowanych na obszarach wiejskich w kolejnych latach.

Podstawą działań Unii Europejskiej w zakresie rozwoju terytorialnego jest art. 174 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którym Unia rozwija i prowadzi działania służące wzmocnieniu swojej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Przepis ten zobowiązuje Unię Europejską do zmniejszania dysproporcji rozwojowych pomiędzy regionami oraz do poświęcania szczególnej uwagi obszarom wiejskim, obszarom podlegającym przemianom przemysłowym oraz regionom dotkniętym trwałymi niekorzystnymi warunkami przyrodniczymi lub demograficznymi. Wsparcie rozwoju obszarów wiejskich nie jest zatem wyłącznie jednym z kierunków polityki unijnej, lecz wynika bezpośrednio z postanowień Traktatu stanowiącego podstawę funkcjonowania Unii Europejskiej.

Rada Gminy podziela stanowisko Europejskiego Stowarzyszenia LEADER na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (ELARD), zgodnie z którym poprawki Parlamentu Europejskiego w większym stopniu realizują cele określone w art. 174 TFUE niż propozycje Komisji Europejskiej i Rady UE. W szczególności należy pozytywnie ocenić propozycję przeznaczenia co najmniej 10% środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności na rozwój obszarów wiejskich, a także obowiązek stosowania zarówno zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ITI), jak i rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS/CLLD). Rozwiązania te zwiększają szanse na zachowanie równowagi pomiędzy rozwojem obszarów miejskich i wiejskich oraz zapewniają bardziej sprawiedliwy podział środków polityki spójności.

Rada Gminy zwraca jednocześnie uwagę, że rozwój obszarów wiejskich nie może być oceniany wyłącznie przez pryzmat wielkości przeznaczonych na ten cel środków finansowych. Równie istotne jest stosowanie takich instrumentów, które pozwalają mieszkańcom realnie uczestniczyć w procesie podejmowania decyzji o kierunkach rozwoju ich miejscowości i gmin. Takim narzędziem od ponad trzydziestu lat jest podejście LEADER oraz rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS/CLLD), oparty na partnerstwie samorządów, organizacji społecznych, przedsiębiorców i mieszkańców.

W ocenie Rady Gminy RLKS stanowi nie tylko skuteczny instrument rozwoju lokalnego, ale również praktyczne narzędzie wzmocnienia i ochrony demokracji na poziomie lokalnym. Dzięki aktywnemu zaangażowaniu mieszkańców, organizacji pozarządowych, lokalnych przedsiębiorców i samorządów w proces diagnozowania potrzeb, planowania działań i wyboru projektów wspieranych ze środków publicznych, RLKS zwiększa zaufanie obywateli do instytucji publicznych, wzmocnia kulturę dialogu społecznego, buduje poczucie współodpowiedzialności za rozwój lokalny oraz ogranicza zjawiska wykluczenia społecznego i terytorialnego.

W obecnej sytuacji geopolitycznej, charakteryzującej się rosnącą niestabilnością międzynarodową, zagrożeniami dla spójności społecznej oraz narastającymi próbami podważania wartości demokratycznych, szczególnego znaczenia nabierają działania zwiększające odporność społeczeństw lokalnych. Silne wspólnoty lokalne, wysoki poziom zaufania społecznego oraz zdolność mieszkańców do współpracy stanowią jeden z fundamentów bezpieczeństwa i odporności państw europejskich. Dlatego obowiązkowe stosowanie RLKS powinno być postrzegane nie tylko jako element polityki rozwoju regionalnego, lecz również jako ważne narzędzie wzmocnienia odporności demokratycznej państw członkowskich, Unii Europejskiej oraz społeczności lokalnych.

Rada Gminy popiera również rozwiązania proponowane przez Parlament Europejski w zakresie zapewnienia odpowiedniego poziomu finansowania podejścia LEADER oraz utrzymania jego charakteru jako powszechnego instrumentu oddolnego rozwoju terytorialnego. LEADER nie powinien być ograniczany wyłącznie do obszarów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji rozwojowej, ponieważ prowadziłoby to do przekształcenia go w instrument wyłącznie kompensacyjny. Istotą LEADER jest natomiast mobilizowanie potencjału wszystkich społeczności

wiejskich, wspieranie lokalnych inicjatyw i wzmacnianie partnerstwa na rzecz długofalowego rozwoju.

Mając na uwadze znaczenie proponowanych regulacji dla przyszłości obszarów wiejskich, realizację celów określonych w art. 174 TFUE oraz rolę podejścia LEADER/RLKS w budowaniu spójności społecznej i wzmacnianiu demokracji lokalnej, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.